

Sreda, 12. marec 2014

P7_TA(2014)0233

Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2013

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. marca 2014 o Poročilu o državljanstvu EU iz leta 2013 – Državljeni EU: vaše pravice, vaša prihodnost (2013/2186(INI))

(2017/C 378/17)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 27. oktobra 2010 z naslovom Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2010 – Odpravljanje ovir za pravice državljanov EU (COM(2010)0603),
  - ob upoštevanju rezultatov javnega posvetovanja Komisije o državljanstvu EU, ki je potekalo od 9. maja do 27. septembra 2012,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. marca 2012 o poročilu o državljanstvu EU iz leta 2010: Odpravljanje ovir za pravice državljanov EU ⁽¹⁾,
  - ob upoštevanju predstavitev, ki so ju skupaj pripravili Odbor za peticije, Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Evropska komisija, in sicer predstavitve 19. februarja 2013 o čim boljšem izkoriščanju državljanstva EU ter predstavitve 24. septembra 2013 o učinku krize na državljane EU in krepitvi demokratične udeležbe pri upravljanju Unije,
  - ob upoštevanju poročila Komisije z dne 8. maja 2013 z naslovom Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2013 – Državljeni EU: vaše pravice, vaša prihodnost (COM(2013)0269),
  - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o razpravah Odbora za peticije,
  - ob upoštevanju pravice do peticije, določene v členu 227 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
  - ob upoštevanju drugega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije z naslovom Nediskriminacija in državljanstvo Unije in naslova V Listine o temeljnih pravicah,
  - ob upoštevanju členov 9, 10 in 11 Pogodbe o Evropski uniji,
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za peticije in mnenja Odbora za kulturo in izobraževanje (A7-0107/2014),
- A. ker je Lizbonska pogodba okrepila koncept državljanstva EU in pravice, ki izhajajo iz njega;
- B. ker je pravica do naslovitve peticije na Evropski parlament eden od stebrov evropskega državljanstva, ki tvori vmesnik med državljani in evropskimi institucijami s ciljem približati Evropsko unijo njenim državljanom ter Evropsko unijo v njihovem dojemljanju spreminja v vse bolj smiseln in verodostojen koncept;
- C. ker so pravice, povezane z državljanstvom Unije, vključene v pogodbe in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah;
- D. ker so se vse države članice zavezale, da bodo spoštovale skupno dogovorjena pravila Evropske unije o pravici vsakega državljan Unije do prostega gibanja in bivanja na njenem ozemlju, nediskriminaciji in skupnih vrednotah Evropske unije, zlasti spoštovanju temeljnih pravic s posebnim poudarkom na pravicah pripadnikov manjšin; ker bi bilo treba posebno pozornost nameniti nacionalnemu državljanstvu in pravicam manjšin, ki izhajajo iz njega; ker je treba izkoreniniti kršitve temeljnih pravic v zvezi z državljanstvom v kateri koli državi članici, da bi se izognili dvojnemu merilu in/ali diskriminaciji; ker se romska manjšina še naprej srečuje z močno razširjeno diskriminacijo in je napredek pri izvajanju nacionalnih strategij za vključevanje Romov še vedno majhen;

⁽¹⁾ UL C 257 E, 6.9.2013, str. 74.

Sreda, 12. marec 2014

- E. ker je prosto gibanje oseb eden od bistvenih elementov državljanstva Evropske unije, ki lahko prispeva k zmanjšanju neskladja med delovnimi mesti in znanji na notranjem trgu; ker po podatkih raziskave Flash Eurobarometer iz februarja 2013 več kot dve tretjini anketirancev meni, da prosto gibanje oseb v Evropski uniji na splošno koristi gospodarstvu njihove države; ker bi morala biti schengenska merila tehnične narave in se jih ne bi smelo uporabljati za omejevanje prostega gibanja državljanov;
- F. ker je v nekaterih državah Evropske unije še vedno prisotna diskriminacija na podlagi narodnosti;
- G. ker se v peticijah sproža vprašanje pridobitve in izgube nacionalnega državljanstva, zlasti z vidika njegovih učinkov na evropsko državljanstvo; ker mnogi vlagatelji peticij, med njimi številni pripadniki manjšin v državi članici, izražajo željo po boljše usklajenih zakonih o državljanstvu v Evropi;
- H. ker so bile prejete različne pritožbe v zvezi z uveljavljanjem volilne pravice na evropskih in občinskih volitvah in tudi v zvezi z odvzemom volilne pravice na nacionalnih volitvah po določenem obdobju, preživetem v tujini;
- I. ker se je zmanjšalo zaupanje javnosti v Evropsko unijo, evropski državljani pa preživljajo težko obdobje, ki je posledica hude gospodarske in socialne krize;
- J. ker bodo volitve leta 2014 prve po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, ki znatno razširja pristojnosti Evropskega parlamenta; ker evropske volitve predstavljajo priložnost za krepitev zaupanja javnosti v politični sistem, ustvarjanje evropskega javnega prostora in krepitev glasu in vloge državljanov, kar je eden najpomembnejših pogojev za okrepitev demokracije v državah članicah in Evropski uniji; ker je demokratično in pregledno delovanje Evropskega parlamenta eden od glavnih adutov pri spodbujanju evropskih vrednot in povezovanja;
- K. ker se Evropska unija prek Pogodb in Listine o temeljnih pravicah zavzema za Evropo pravic in demokratičnih vrednot, svobode, solidarnosti in varnosti ter državljanom EU zagotavlja boljšo zaščito;
- L. ker so državljani v Evropskem parlamentu neposredno zastopani na ravni Unije in imajo demokratično pravico, da kandidirajo in volijo na evropskih volitvah, tudi če prebivajo v državi članici, ki ni njihova matična država članica; ker se pravica državljanov Evropske unije, ki ne prebivajo v svoji matični državi članici, do glasovanja na evropskih in lokalnih volitvah ne omogoča in ne spodbuja v zadostnem obsegu v vseh državah članicah;
- M. ker je Evropska unija ustvarila novo pravico za evropske državljane, in sicer, da se organizirajo in podprejo evropsko državljansko pobudo, tako da svoje predloge politik predložijo evropskim institucijam, to pravico pa je od 1. aprila 2012 izkoristilo na milijone evropskih državljanov;
1. pozdravlja poročilo Komisije o državljanstvu EU iz leta 2013 (COM(2013)0269), ki napoveduje dvanajst novih ukrepov za krepitev pravic državljanov Evropske unije na šestih področjih;
  2. pozdravlja dejstvo, da so veliko večino od 25 ukrepov, napovedanih v poročilu Komisije o državljanstvu EU iz leta 2010, Komisija in druge institucije Evropske unije medtem uresničile;
  3. poudarja, da morajo državljani imeti možnost za sprejemanje ozaveščenih odločitev o uveljavljanju svojih pravic iz Pogodb in jim je torej treba zagotoviti dostop do vseh potrebnih informacij, pri čemer pa pozornost ne sme biti posvečena le abstraktnim pravicam, temveč tudi praktičnim, preprosto dostopnim informacijam o gospodarskih, socialnih, upravnih, pravnih in kulturnih vprašanjih; poziva nacionalne, regionalne in lokalne organe, naj spodbujajo boljše razumevanje državljanstva Evropske unije in razlagajo njegove praktične koristi za posameznika;
  4. pozdravlja pobude Komisije, katerih cilj je izboljšanje ozaveščenosti državljanov o njihovih pravicah prek centrov Europe Direct in spletišča Tvoja Evropa, ter poziva države članice, naj okrepijo prizadevanja za širjenje poznavanja mreže SOLVIT med državljani in podjetji; pri tem predlaga, naj se ob praznovanju dneva Evrope 9. maja evropskim državljanom posreduje več informacij;

Sreda, 12. marec 2014

5. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo njena javna posvetovanja na voljo v vseh uradnih jezikih Evropske unije, da ne bo prihajalo do diskriminacije na podlagi jezika; opozarja na dejavnosti Parlamenta in zlasti Odbora za peticije na platformah družbenih medijev kot odličen način za vzpostavljanje interakcije in dialoga z državljani;
6. spodbuja države članice, naj v svojih šolskih učnih načrtih namenijo več prostora političnemu izobraževanju o zadevah Evropske unije, temu prilagodijo usposabljanje učiteljev in v tem pogledu zagotovijo potrebno strokovno znanje in sredstva; poudarja, da ima dostopno izobraževanje osrednjo vlogo pri oblikovanju prihodnjih državljanov, tako da lahko pridobijo trdno podlago v splošnem znanju, hkrati pa krepi položaj posameznika, solidarnost in medsebojno razumevanje ter krepi socialno kohezijo; pri tem ugotavlja osrednji pomen izobrazbe kot sredstva, ki posameznikom omogoča polno sodelovanje v demokratičnem, socialnem in kulturnem življenju, zato meni, da ne bi smeli občutno zmanjšati sredstev za izobraževanje;
7. meni, da je še zlasti pomembno spodbujati priznavanje prizadevanj prostovoljcev, potrditi znanje in izkušnje, pridobljene na tak način, in odpraviti ovire za prosto gibanje;
8. poudarja pomen organizirane civilne družbe pri krepitvi aktivnega evropskega državljanstva; meni, da je torej bistvenega pomena olajšati čezmejno delo teh organizacij z zmanjševanjem birokratskih bremen in zagotavljanjem ustreznega financiranja; ponovno poziva ⁽¹⁾ k oblikovanju statuta evropskih združenj, saj bi to lahko olajšalo oblikovanje projektov med državljani različnih držav članic Evropske unije v okviru transnacionalne organizacije; poudarja, da je treba oblikovati strukturiran okvir za evropski civilni dialog, ki bi dal praktično vsebino participativnemu državljanstvu;
9. obžaluje obstoječe možnosti izvetja nekaterih držav iz Pogodb EU, saj spodbujajo in ustvarjajo dejanske razlike v pravicah državljanov, ki naj bi bile po Pogodbah EU enake;
10. poudarja osrednjo vlogo, ki jo imajo države članice pri pravilnem izvajanju evropske zakonodaje; meni, da sta potrebna nadaljnji napredek in okrepljeno sodelovanje med institucijami Evropske unije ter lokalnimi in nacionalnimi organi; meni, da bi bilo okrepljeno sodelovanje učinkovito sredstvo za neformalno reševanje težav, zlasti upravnih ovir; v zvezi s tem pozdravlja namero Komisije, da bo od leta 2013 prek sheme pobratenja mest v okviru programa Evropa za državljane podpirala izmenjavo najboljših praks med občinami ter projekte za ozaveščanje o državljanskih pravicah in njihovo pravilno uveljavljanje; meni, da bi to pravilno uveljavljanje še izboljšali s praktičnim priročnikom o pravicah državljanov EU, ki bi bil prilagojen lokalnim in regionalnim organom;
11. obžaluje, da pravna sredstva, ki so na voljo staršem in otrokom ob ločitvi ali razvezi, v vseh državah članicah niso enaka, zaradi česar se je na stotine evropskih staršev obrnilo na Odbor za peticije s pozivom, naj bo bolj dejaven na tem področju, čeprav ima zelo omejene pristojnosti;
12. pričakuje, da bo nov spletni portal za peticije, ki bo na voljo v začetku leta 2014, postopek vlaganja peticij spremenil v privlačen, pregleden in uporabnikom prijazen instrument, tudi za invalide; poziva Komisijo in druge institucije, naj ustrezno opozorijo na postopek vlaganja peticij na svojih spletnih straneh;
13. pozdravlja dejstvo, da so do novembra 2013 tri zelo različne evropske državljanske pobude dosegle zahtevani prag; pozdravlja načrtovane predstavitve z organizatorji uspešnih evropskih državljanskih pobud pred evropskimi volitvami; poziva države članice, naj spodbujajo pravico do priprave in podpore evropskih državljanskih pobud ter naj na vključujoč način uveljavijo Uredbo (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi, tako da zagotovijo, da bodo pripravljene potrjevati podpise svojih državljanov, ki prebivajo v tujini, in državljanov drugih držav članic, ki prebivajo na njihovem ozemlju;

⁽¹⁾ Izjava Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2011 o pripravi evropskega statuta za vzajemne družbe, združenja in fundacije (UL C 199 E, 7.7.2012, str. 187).

Sreda, 12. marec 2014

14. poziva vse države članice, ki še nimajo nacionalnega varuha človekovih pravic, to sta trenutno Italija in Nemčija, naj izpolnijo pričakovanja vseh državljanov Evropske unije ter ga imenujejo;

15. poziva Komisijo, naj redno spremlja način, na katerega se v državah članicah obravnavajo upravne formalnosti, povezane z vstopom in prebivanjem državljanov Evropske unije in njihovih svojcev; poziva Komisijo, naj prevzame dejavno vlogo pri zagotavljanju, da so postopki, ki jih izvajajo države članice, v celoti skladni z vrednotami in človekovimi pravicami, kot jih priznavajo Pogodbe EU; poudarja, da je mobilnost delovne sile eden od glavnih stebrov enotnega trga; poudarja izredno pozitivne prednosti priseljene delovne sile Evropske sile za gospodarstvo držav članic; v zvezi s tem Komisijo poziva, naj skrbno spremlja razmere in sprejme ustrezne ukrepe za odpravo morebitnih ovir, kot je prekomerna birokracija, za to temeljno svoboščino na nacionalni ravni;

16. priznava, da so v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije⁽¹⁾ pogoji za pridobitev in izgubo državljanstva držav članic urejeni izključno z nacionalno zakonodajo posameznih držav članic; vseeno poziva k tesnejšemu usklajevanju in bolj strukturirani izmenjavi najboljših praks med državami članicami v zvezi z njihovimi zakoni o državljanstvu, da bi zagotovili temeljne pravice in zlasti pravno varnost državljanov; poziva k pripravi celovitih skupnih smernic, ki bi pojasnjevale razmerje med nacionalnim in evropskim državljanstvom;

17. poziva države članice, ki odvzamejo volilno pravico svojim državljanom, ki se odločijo za življenje v drugi državi članici za daljše obdobje, naj s to prakso prenehajo in ustrezno revidirajo svojo zakonodajo, da bodo zagotovile polne državljanске pravice v celotnem obdobju; priporoča, naj države članice sprejmejo vse ukrepe za učinkovito pomoč in podporo državljanom, ki želijo voliti ali kandidirati v državah, ki niso njihove matične; poudarja potrebo, da državljan Evropske unije uresničujejo svojo pravico do volitev na nacionalnih volitvah svoje matične države iz države članice, v kateri prebivajo;

18. poziva države članice, naj zaščitijo in okrepijo pomen državljanstva Evropske unije, tako da preprečujejo vsakršno diskriminacijo na podlagi narodnosti; obžaluje vsakršno populistično retoriko, katere cilj je diskriminatorno ravnanje zgolj na podlagi narodnosti;

19. poziva evropske politične stranke in njihove nacionalne podružnice, naj organizirajo pregledne volilne kampanje pred evropskimi volitvami 2014 in učinkovito obravnavajo problem upadajočih stopenj volilne udeležbe in vse večji razkorak med državljan in institucijami Evropske unije; meni, da bi predlaganje kandidatov za predsednika Komisije na evropski ravni s strani evropskih političnih strank predstavljalo pomemben korak k izgradnji resničnega evropskega javnega prostora, hkrati pa je prepričan, da je evropeizacijo volilne kampanje mogoče lažje doseči z vseevropskimi dejavnostmi in omrežji lokalnih in nacionalnih medijev, zlasti javnih s področja radia, televizije in interneta;

20. poudarja, kako pomembno je obvestiti državljane, da imajo pravico voliti na občinskih in evropskih volitvah, tudi če ne živijo v svoji matični državi, ter to pravico spodbujati na različne načine; poziva Komisijo, naj ne čaka do maja 2014 z izdajo priročnika, ki te pravice v Evropski uniji predstavlja „v jasnem in preprostem jeziku“;

21. poziva institucije, organe, urade in agencije Unije, naj dodatno izboljšajo preglednost ter omogočijo enostaven in uporabniku prijazen dostop do dokumentov, saj to državljanom omogoča tesnejše sodelovanje v procesu odločanja; poziva institucije Unije in zlasti Evropsko komisijo, naj izboljšajo učinkovitost svojih postopkov, da bodo legitimne prošnje državljanov EU rešene čim prej; poziva vse institucije Unije in zlasti Parlament, naj v enaki meri zagotavljajo preglednost in odgovornost;

22. pozdravlja nedavno sprejetje dveh glavnih programov Evropske unije za financiranje dejavnosti na področju državljanstva EU za obdobje 2014–2020, in sicer Programa za pravice in državljanstvo in programa Evropa za državljane; močno obžaluje, da so finančna sredstva zlasti za slednji program, ki podpira projekte o dejavnem evropskem državljanstvu, vlade držav članic močno skrčile v primerjavi z obdobjem 2007–2013;

⁽¹⁾ Nazadnje v svoji sodbi z dne 2. marca 2010, C-135/08, Rottmann.

Sreda, 12. marec 2014

23. izraža resno zaskrbljenost, ker peticije razkrivajo občutljiv položaj nekaterih rezidentov, ki zaradi svojega statusa ne morejo v celoti izkoristiti svojih pravic do prostega gibanja ali polne volilne pravice na lokalnih volitvah; poziva Evropsko komisijo in zadevne države članice, naj olajšajo urejanje statusa v takih primerih;
24. je močno zaskrbljen zaradi ovir, s katerimi se državljani še vedno soočajo pri uveljavljanju individualnih pravic na notranjem trgu, in je prepričan, da se je treba z zdajšnjo gospodarsko negotovostjo v Evropi spopasti tudi z odpravo teh ovir; zato pozdravlja nove pobude, ki jih je napovedala Komisija in katerih namen je okrepiti vlogo državljanov kot potrošnikov in delavcev po vsej Evropi;
25. poudarja pomen boljše izmenjave informacij o možnostih pripravnštva in vajeništva v drugih državah EU prek mreže EURES; je zaskrbljen zaradi stopnje brezposelnosti, zlasti ker so pri tem prizadeti mladi; pozdravlja predlog Komisije za priporočilo Sveta o okviru za kakovost pripravništev⁽¹⁾ ter poziva države članice, naj spoštujejo načela, začrtana v smernicah;
26. poziva države članice, naj državljane Evropske unije bolje seznanijo z njihovimi pravicami in dolžnostmi ter prispevajo k temu, da bodo te pravice v enaki meri spoštovane tako v matični državi kot v drugih državah članicah;
27. opozarja na pritožbe nekaterih vlagateljev peticij, predvsem izseljenih državljanov Evropske unije, ki poročajo o tem, da so naleteli na težave pri nakupu, prenosu in lastništvu nepremičnin v različnih državah;
28. priznava težave, s katerimi se soočajo invalidi, ki uveljavljajo svojo pravico do prostega gibanja, in poziva k uvedbi kartice Evropske unije za invalide, veljavne po celotni Evropi;
29. poziva države članice, naj vzpostavijo ukrepe za usklajevanje in sodelovanje, da bi učinkovito rešile vprašanje dvojne obdavčitve motornih vozil ob registraciji, davčne diskriminacije in dvojne obdavčitve v čezmejnem okviru ter v večji meri upoštevale razmere na področju čezmejne mobilnosti delavcev; meni, da so vprašanja dvojne obdavčitve nezadostno obravnavana v obstoječih dvostranskih davčnih konvencijah ali enostranskih ukrepih držav članic ter da je potrebno usklajeno in hitro ukrepanje na ravni Unije;
30. obžaluje obstoj čezmejnih ovir v civilnih ali socialnih zadevah, na primer pri družinski zakonodaji ali pokojninah, kar mnogim državljanom onemogoča, da bi uživali polno državljanstvo Evropske unije;
31. opozarja, da ima vsak državljan Evropske unije na ozemlju tretje države, v kateri država članica, katere državljan je, nima predstavništva, pravico do zaščite diplomatskih ali konzularnih organov katere koli države članice pod enakimi pogoji kot državljani tiste države članice, in poudarja pomen tovrstne določbe kot načelnega vprašanja;
32. poziva države članice, naj v vsaki državi članici čim prej vzpostavijo enotno točko za usklajevanje projektov s čezmejnimi vplivi, na primer tistih z družbenim vplivom, kot so službe za nujne primere, in s posebnim poudarkom na projektih, ki vplivajo na okolje, kot so vetrne elektrarne, pri katerih se včasih ne opravi posvetovanje s prebivalci na obeh straneh meje ali pa se ne izdelata presoja vpliva na okolje;
33. poziva Komisijo, naj izvede celovito oceno koristi in izzivov evropskega leta državljanov 2013; obžaluje, da je imelo evropsko leto državljanov zaradi premajhnega financiranja in pomanjkanja političnih ambicij slab medijski odmev in ni sprožilo splošne, javno prepoznavne razprave o evropskem državljanstvu, ki bi lahko prispevala k boljšim ali na novo opredeljenim instrumentom;
34. poziva Komisijo, naj predloži predloge za priznavanje prispevka prostovoljnega dela k državljanstvu;
35. poziva Komisijo, naj objavi in razpošlje pojasnilo o pravicah državljanov pred uveljavitvijo Lizbonske pogodbe in po njej, da povrne zaupanje državljanov;
36. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu varuhu človekovih pravic ter vladam in parlamentom držav članic.

⁽¹⁾ COM(2013)0857.